

Örnsköldsviks gymnasium
891 35 Örnsköldsvik

2010-11-02

Dnr 43-2010:2569

Skolbeslut för gymnasieskola och gymnasiesärskola

efter tillsyn av Örnsköldsviks gymnasium
i Örnsköldsviks kommun

Gymnasiechef Cathrina Strandberg

Örnsköldsviks gymnasium

891 35 Örnsköldsvik

Tillsyn i Örnsköldsviks gymnasium

Gymnasieskola

Gymnasiesärskola

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Örnsköldsviks gymnasium och Örnsköldsviks kommun har skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Örnsköldsviks gymnasium bedriver en verksamhet som i många avseenden uppfyller de krav som författningarna ställer. Under de senaste fyra åren har ambitionen varit att förena kommunens två gymnasieskolor till en i en sammanhållen organisation. De två enheterna har skilda karaktärer och till viss del olika kulturer. Gymnasiechefen och de åtta rektorerna utgör tillsammans skolans ledningsgrupp, som arbetar för att skapa gemensamma strategier och rutiner.

Kommunens ambitioner att skapa en enhetlig gymnasieorganisation har ännu inte riktigt fått fäste. I intervjuerna framkommer delvis uppfattningar om att skillnaderna i programutbud och skolkulturer samt det geografiska avståndet mellan enheterna gör det svårt att betrakta enheterna som en skola. Andra intervjuade, liksom även skolledningen, ser dock många fördelar med en gemensam organisation.

Det är Skolinspektionens bedömning att skolan behöver arbeta för att skapa en tydlighet i planeringen av elevernas utbildning. I dagsläget är det oklart hur utbildningen planeras för enskilda elever. De individuella studieplanernas utformning bör förbättras. Rektorerna behöver ta ett tydligare ansvar för beslut om utökat program och om

innehållet i den arbetsplatsförlagda utbildningen inom vissa program. Skolan måste också försäkra sig om att de garanterat valbara kurserna erbjuds och anordnas på ett sådant sätt att de blir reellt valbara för eleverna. Det är också mycket viktigt att eleverna tidigt får tydlig information om vilka möjligheter som erbjuds inom programmen.

Den bild av Örnsköldsviks gymnasium som framträder vid den regelbundna tillsynen är att det råder en god stämning vid skolans olika enheter. I många intervjuer lyfts som positivt den goda relationen mellan elever och lärare. Lärarna beskrivs som engagerade och kunniga. Skolans ledningsgrupp är erfaren, påläst och utvecklingsbenägen. Skolans kvalitetsarbete är i många stycken väl utvecklat och i kvalitetsredovisningen har man på skolan själva satt fingret på många av de utvecklingsområden som den regelbundna tillsynen har identifierat. Det kan dock konstateras att gymnasiesärskolans kunskapsresultat inte redovisas i skolans övergripande kvalitetsredovisning.

Gymnasiesärskolan i Örnsköldsviks kommun har en väl fungerande ledningsorganisation med en rektor som är väl insatt i verksamheten och som driver gymnasiesärskolans utvecklingsarbete. Enligt de intervjuade eleverna upplevs undervisningen stimulerande och eleverna ges möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll och former.

Vid Skolverkets utbildningsinspektion som genomfördes år 2006 fanns ett antal elever på det individuella programmet som inte var mottagna i särskolan men som fick sin undervisning tillsammans med gymnasiesärskolans elever. Den elevgruppen har minskat, men Skolinspektionen ser allvarligt på att det fortfarande finns elever på det individuella programmet som får undervisning med utgångspunkt i gymnasiesärskolans styrdokument utan att vara mottagna i särskola. Skolan och kommunen måste försäkra sig om att elever får undervisning utifrån relevanta styrdokument. Vidare måste gymnasiesärskolan säkerställa att elevernas kunskapsutveckling och resultat kontinuerligt följs upp, utvärderas och synliggörs i alla ämnen och ämnesområden utifrån läroplanen, kursplanerna och programmålen.

Skolinspektionen har i tillsynen av Örnsköldsviks gymnasium identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Skolans samtliga elever uppnår inte lägst målen för godkänt i alla kurser i sina respektive studieplaner. (Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna)
- Utvecklingssamtal genomförs inte för samtliga elever varje termin och inte alltid med den individuella studieplanen som grund. (Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.5 Bedömning och betyg, Riktlinjer; 7 kap. 19 § gymnasieförordningen).
- Skolan har inte försäkrat sig om att innehållet i den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen är tydligt planerad och motsvarar de krav som författningarna

ställer (Lpf 94, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, 2.6 Rektors ansvar samt 5 kap. 15 § och 7 kap. 14 § gymnasieförordningen).

- Ett antal elever vid skolan får en undervisning som inte utgår ifrån gymnasieskolans styrdokument (Lpf 94, 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, 2 Mål och riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar, 1 kap. 4 och 6 §§ gymnasieförordningen).
- Klassråd hålls inte i alla klasser (4 kap. 3–4 §§, gymnasieförordningen).
- Skolan bedriver inte i tillräckligt hög grad ett aktivt och förebyggande arbete mot kränkande behandling (14a kap. 6–7 §§, skollagen).
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte fullt ut lagens krav (14 a kap. skollagen 8 §).
- Alla elever har inte en individuell studieplan som motsvarar författningarnas krav (Lpf 94 2.6 Rektors ansvar, 1 kap. 12 § gymnasieförordningen).
- Skolan erbjuder inte modersmålsundervisning i enlighet med författningarna (5 kap. 7–13 §§ gymnasieförordningen).
- Skolans lokala kurser motsvarar inte alltid författningarnas krav (1 kap. 5 § och 2 kap. 14 § gymnasieförordningen).
- Skolan har inte säkerställt att de garanterat valbara kurserna inom olika program alltid anordnas för eleverna. Skolans information om vilka valmöjligheter som finns är inte alltid tydlig för eleverna (5 kap. 1 och 19 §§ gymnasieförordningen samt SKOLFS 2008:70).
- Rektor tar inte ett tydligt ansvar för att elevers eventuella behov av särskilt stöd utreds (8 kap. 1 a § gymnasieförordningen).
- Rektor tar inte fullt ut ansvar för att åtgärdsprogram i enlighet med författningarnas krav utarbetas för de elever som efter utredning bedöms vara i behov av särskilt stöd (8 kap. 1 a § gymnasieförordningen).
- Skolan erbjuder inte studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det (8 kap 5 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Örnsköldsviks gymnasiesärskola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Gymnasiesärskolan säkerställer inte att alla elever når lägst målen för utbildningen (Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna).

- Lärarna säkerställer inte att elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen och ämnesområden utifrån läroplanen, kursplanerna och programmålen följs upp, utvärderas och synliggörs (Lpf 94, 2.5 Bedömning och betyg, Riktlinjer).
- Lärarna utgår inte vid bedömning och betygssättning i tillräckligt hög grad från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna (Lpf 94, 2.5 Bedömning och betyg, Riktlinjer, Kursplanerna (betygskriterier) för gymnasiesärskolans nationella och specialutformade program (GySär 2002:01)).
- Rektorn tar inte i tillräckligt stor utsträckning ansvar för uppföljning och utvärdering av gymnasiesärskolans resultat (2 kap. 2 § skollagen, Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Den enskilda skolans utveckling, 2.6 Rektors ansvar).
- Kvalitetsredovisningen omfattar inte gymnasiesärskolans kunskapsresultat (2 kap. 2 § skollagen, Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Den enskilda skolans utveckling samt § 1–3 förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav (14 a kap. 8 § skollagen Åtgärder mot kränkande behandling, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Gymnasiesärskolans lokala kurser uppfyller inte alltid förordningens krav (2 kap. 1-3 §§ gymnasiesärskoleförordningen).
- Gymnasiesärskolans åtgärdsprogram uppfyller inte alltid förordningens krav (8 kap. gymnasiesärskoleförordningen 1 a §).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2–3

Rektorerna och Örnsköldsviks kommun har ansvar för att gymnasieskolans och gymnasiesärskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Örnsköldsviks kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorerna och Örnsköldsviks kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråden Eva Edlund och Stefan Persson, utredaren Mårten Olsson och enhetschef Elisabeth Ahlgren.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren

Enhetschef

Agnetha Burström

Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av Örnsköldsviks gymnasium
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Örnsköldsviks gymnasium
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för gymnasiesärskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Örnsköldsviks kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Örnsköldsviks gymnasium den 7–10 september, 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Örnsköldsviks gymnasium, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades gymnasiechefen, rektorerna, lärare, studie- och yrkesvägledare, kuratorer, skolsköterskor och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. I samband med en anmälan till Skolinspektionen togs beslut 2010-05-06 (Dnr 41-2010:689) att ärendet närmare skulle utredas inom ramen för den regelbundna tillsynen. Inkomna handlingar i anmälan ingår således i underlaget för denna tillsyn.

Gymnasiechefen och rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Örnsköldsviks gymnasieskola

Skolan	Antal elever
Gymnasieskola	2166
Gymnasiesärskola	59

Källa: Örnsköldsviks gymnasium

Örnsköldsviks gymnasium består av enheterna Nolaskolan och Parkskolan och erbjuder utbildning på 15 nationella och två specialutformade program. Utöver detta erbjuds också utbildning på individuella program av olika slag samt även i form av introduktionskurs för nyanlända (IVIK) och programinriktat individuellt program (PRIV). Gymnasiesärskolan har sina lokaler vid Parkskolan och erbjuder utbildning på två nationella, ett specialutformat och två individuella program. Örnsköldsviks gymnasium erbjuder också möjligheter att kombinera studier med ett flertal elitidrotter, såsom ishockey, golf, fotboll, innebandy och backhoppning.

Örnsköldsviks gymnasium blev ett begrepp den 1 januari 2006 då barn- och utbildningsnämnden införde en sammanhållen organisation för kommunens två gymnasieskolor. Verksamheten leds av en gymnasiechef och åtta rektorer med ansvar för ett antal arbetslag inom gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

Tillsynsprotokoll för Örnsköldsviks gymnasium

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och tillgång

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att Örnsköldsviks gymnasium uppnår resultat som ligger i nivå med genomsnittet för riket, men att skolan, så länge det finns elever som inte uppnår målen, ändå måste fortsätta sitt arbete för att ge skolans samtliga elever förutsättningar att uppnå lägst målen för godkänt i alla kurser.

Författningsstöd:

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna

Motivering:

Örnsköldsviks gymnasium uppnår resultat som i en nationell jämförelse ligger högre än genomsnittet för riket. Cirka 90 procent av avgångseleverna år 2009 lämnade skolan med slutbetyg inom 4 år. Av dessa var cirka 92 procent behöriga för högskolestudier. Motsvarande andelar för riket är 81 respektive 90 procent. Sett över en tioårsperiod har andelen elever som fullföljt utbildningen inom fyra år varierat kraftigt, men visar en tydligt uppåtgående trend, med en markant förbättring mellan åren 2005 och 2006. Även andelen elever som är behöriga till högskola visar under samma period en uppåtgående trend, även om den inte är lika markant. Den genomsnittliga betygspoängen däremot har under den senaste tioårsperioden varierat mellan 14,8 och 14,1 och uppvisar en nedåtgående trend. Variationen är stor mellan programmen. Den genomsnittliga betygspoängen varierar mellan den högsta för naturvetenskapsprogrammet 16,9 och den lägsta för hotell- och restaurangprogrammet 11,0.

År 2009 når eleverna i relativt hög utsträckning målen i kärnämneskurserna i de flesta program. Det som utmärker sig särskilt är dock en lägre grad av måluppfyllelse för elever på yrkesförberedande program i kurser som Svenska B, Samhällskunskap A och Religion A. Av eleverna på hotell- och restaurangprogrammet har exempelvis endast drygt hälften av eleverna fått minst godkänt betyg i Svenska B och endast 42 procent av dem har klarat målen i Religion A.

Särskilt iögonenfallande för Örnsköldsviks gymnasieskola är den höga andelen av elever som har slutbetyg från utökat program. På exempelvis byggprogrammet gäller det för hela 76 procent av eleverna, för industriprogrammet nästan 94, för fordonsprogrammet och teknikprogrammet cirka 66 samt för hantverksprogrammet 83 procent. Statistiken visar samtidigt att det på vissa av dessa program även finns en förhållandevis hög andel elever som inte har nått minst betyget godkänt i kärnämnen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionens bedömning är att Örnköldsviks gymnasium måste försäkra sig om att alla elever får ett utvecklingssamtal varje termin och att utvecklingssamtalen genomförs med den individuella studieplanen som grund.

Författningsstöd:

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.5 Bedömning och betyg, Riktlinjer; 7 kap. 19 § gymnasieförordningen

Motivering:

I intervjuer framkommer att de allra flesta elever får ett utvecklingssamtal varje termin. Många lärare får också beröm av eleverna för innehåll och utformning av utvecklingssamtalen. Det framgår dock att det finns elever som inte erbjuds utvecklingssamtal varje termin och att samtalen då de hålls mestadels behandlar frågor av social natur och mindre om hur eleverna lyckas i sina kurser. I de fall där utvecklingssamtal genomförs sker det inte heller alltid med den individuella studieplanen som grund. Enligt skolans egen enkätundersökning säger 18 procent av eleverna att de inte har ett utvecklingssamtal varje termin.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolinspektionens bedömning är att rektorerna måste ta ett tydligare ansvar för planeringen av innehållet i utbildningen även under den arbetsplatsförlagda delen (APU) och försäkra sig om att de kurser som bedrivs svarar mot de krav som författningarna ställer.

Författningsstöd:

Lpf 94, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, 2.6 Rektors ansvar samt 5 kap. 15 § och 7 kap. 14 § gymnasieförordningen.

Motivering:

En hög andel av eleverna på Örnköldsviks gymnasium har slutbetyg från utökat program. Särskilt vanligt är detta på de yrkesförberedande programmen, där det inte är ovanligt att vissa elever har slutbetyg omfattande mer än 3000 poäng. Som tidigare nämnts hade exempelvis år 2009 nio av tio elever på industriprogrammet betyg från utökat program. På byggprogrammet hade cirka 75 procent av eleverna utökat program och det finns elever som har studieplaner omfattande 3650 poäng.

Anledningen till detta är i många fall att eleverna erbjuds ytterligare karaktärsämneskurser, som inte i normalfallet är planerade att ingå i respektive program. Elever på exempelvis byggprogrammet har en betydligt längre period avsatt för arbetsplatsförlagd utbildning (APU) än normalt, 34 veckor jämfört med de vanliga 15. Personalen menar i intervjuer att eleverna under den tiden kommer i kontakt med många arbetsuppgifter som ingår i kurser, vilka vanligtvis inte finns med i elevens planerade studieväg. Det kan innebära att elevens studieplan fylls på med kurser, vars innehåll eleven täckt av under sin APU-tid, men som inte ursprungligen var planerade att ingå i utbildningen. I intervjuer framkommer att det för vissa elever ibland har kommit som en överraskning att de har genomfört dessa kurser. Enligt skolledningen har detta förekommit tidigare, men definitivt inte i dagsläget. De ansvariga rektorerna har, enligt skolledningen, uppmärksammat förfaringssättet och vidtagit åtgärder för att skapa en tydligare planering av den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen.

Enligt gymnasieförordningen är det rektor som beslutar om hela eller delar av kurser skall arbetsplatsförläggas och om hur fördelningen över åren skall göras. Skolinspektionen menar att rektorerna på ett tydligare sätt måste ta ansvar för planeringen av elevernas utbildning även under APU-perioden och försäkra sig om att kursernas innehåll svarar mot de krav som ställs i författningarna. Det måste vara tydligt för eleven vilka kurser som ska ingå i utbildningen, vilka mål som ska uppnås under kursens gång och på vilka grunder och av vem bedömning av måluppfyllelsen görs.

Enligt gymnasieförordningen har elever i gymnasieskolan rätt att gå igenom provning i kurser, dock under förutsättning att kurserna ingår i elevens individuella studieplan.

Bedömningsområde: Fokus på lärande**Bedömning:**

Rektor måste försäkra sig om att undervisningen inriktas mot de nationella målen och utgår från de krav författningarna ställer.

Författningsstöd:

Lpf 94, 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, 2 Mål och riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar, 1 kap. 4 och 6 §§ gymnasieförordningen

Motivering:

Vid Örnsköldsviks gymnasium finns ett antal elever som undervisas i gymnasiesärskolan och med gymnasiesärskolans styrdokument som utgångspunkt, trots att de inte är mottagna i gymnasiesärskola. Skolan och kommunen måste försäkra sig om att elever får undervisning utifrån relevanta styrdokument.

Bedömningsområde: Fokus på lärande**Bedömning:**

Skolinspektionens bedömning är att skolan måste försäkra sig om att klassråd hålls i samtliga klasser i enlighet med författningarnas krav.

Författningsstöd:

4 kap. 3–4 §§, gymnasieförordningen

Motivering:

Skolinspektionens tillsyn såväl som skolans egen årliga enkätundersökning bland elever visar att klassråd inte hålls i alla klasser. Klassråden används inte heller alltid för att behandla frågor som är av gemensamt intresse för klassens elever. Ibland hålls de endast någon enstaka gång per termin och ibland är lärare inte närvarande. Skolan har inför läsåret 2010/11 avsatt tid för klassråd på schemat varje vecka för alla klasser och förhoppningen är att klassråden på så vis ska prioriteras högre. Skolledningen har också föreslagit att vissa punkter alltid ska behandlas på varje klassråd. Förutom att klassråden ännu inte hålls enligt författningarnas krav är det Skolinspektionens intryck av intervjuer och dokumentation att eleverna har stora möjligheter till inflytande i undervisningssituationen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde:** Trygghet och studiero**Bedömning:**

Skolinspektionens bedömning är att Örnsköldsviks gymnasium måste försäkra sig om att bedriva ett aktivt och förebyggande arbete mot kränkande behandling.

Författningsstöd:

14a kap. 6–7 §§, skollagen

Motivering:

I intervjuer med såväl skollledning som elever och personal framträder en bild av att arbetsklimatet på Örnköldsviks gymnasium präglas av öppenhet och trivsel. Relationerna mellan elever och mellan personal och elever beskrivs som goda. Den bilden bekräftas också av en majoritet av eleverna i skolans egen årliga enkätundersökning. Samma undersökning visar dock att 12 procent av eleverna inte tycker att förhållandet mellan elever och personal präglas av förtroende och ömsesidig respekt.

Undersökningen visar vidare att upp emot 40 procent av eleverna inte tycker att lärare och elever tar sig tid att diskutera hur man ska vara mot varandra. Resultatet av enkäten har också föranlett skolledningen att inför detta läsår införa tid på schemat för klassråd varje vecka och även föreslagit att en punkt på dagordningen alltid ska handla om värdegrundsfrågor.

Även om det på skolan förekommer inslag av förebyggande arbete mot kränkande behandling, som nu senast under föregående vårtermin i form av en temadag för alla elever om nätmobbning, är det Skolinspektionens bedömning att skolan måste försäkra sig om att personal och elever tillsammans i större utsträckning bedriver ett förebyggande arbete mot kränkande behandling.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Skolinspektionens bedömning är att skolans plan mot kränkande behandling inte fullt ut uppfyller lagens krav, då den inte tydligt bygger på en kartläggning av den specifika situationen på Örnköldsviks gymnasiums olika enheter. Planen bör också förankras bättre hos eleverna.

Författningsstöd:

14 a kap. skollagen 8 §

Motivering:

Örnköldsviks gymnasium har en plan mot kränkande behandling som i många avseenden uppfyller lagens krav, dock inte i alla. Det syns inte tydligt i planen att skrivningarna utgår ifrån en kartläggning av den aktuella situationen på skolan eller vilka åtgärder skolan ska vidta under året med utgångspunkt i kartläggningen. Planen är allmänt hållen och speglar inte de specifika förhållanden som gäller för Örnköldsviks gymnasiums olika enheter. Planen ska också utvärderas och upprättas årligen. Det är inte tillräckligt att bara följa upp och se över planen. Även om elever, via elevrådet, har varit med i utarbetandet av planen märks det i elevintervjuerna att den inte är välkänd bland eleverna. Skolan måste försäkra sig om att skrivningarna speglar de specifika förhållanden som råder på skolans olika enheter och arbeta för att bättre förankra innehållet i planen hos eleverna.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång

Bedömning:

Skolinspektionens bedömning är att skolan måste se till att samtliga elever har individuella studieplaner som motsvarar de krav som författningarna ställer.

Författningsstöd:

Lpf 94 2.6 Rektors ansvar

1 kap. 12 § gymnasieförordningen

Motivering:

Tillsynen visar att det är oklart huruvida samtliga elever har utarbetade och uppdaterade individuella studieplaner. I skolans egen enkätundersökning svarar 35 procent av eleverna att de inte vet om de har en individuell studieplan och nio procent svarar att de inte har det. Enligt skolläring och personal kan det bero på att begreppet som sådant är obekant för elever, vilket enligt dem skulle kunna vara anledningen till att så förhållandevis stor andel av eleverna svarar så. I skolans kvalitetsredovisning lyfts detta som ett område där åtgärder måste vidtas.

De individuella studieplaner som Skolinspektionen tagit del av visar också att de inte alltid är utformade i enlighet med förordningens krav. På några av de granskade studieplanerna framgår inte om eleven följer fullständigt, utökat eller reducerat program. Om eleven följer ett utökat program framgår det inte heller tydligt vilka kurser som ingår i elevens fullständiga program och vilka kurser som ligger utanför det fullständiga programmet.

I intervjuer framkommer också att studieplanerna inte alltid är uppdaterade så att planeringen av den enskilda elevens utbildning görs tydlig för alla inblandade. Det gäller exempelvis för elever på yrkesförberedande program, när det inte tydligt framgår vilka kurser som helt eller delvis ingår i den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen (APU). Mer om detta under huvudområdet Fokus på lärande.

Det förekommer också, enligt de intervjuade grupperna, att val eller omval av kurser inom utrymmet för valbara kurser eller individuella val ibland görs i ett skede som medför att det ibland kan bli svårt organisatoriskt för skolan att tillgodose önskemålen. Schemakrockar kan uppstå som innebär att elever ibland tvingas avstå från de önskade kurserna.

Skolinspektionen vill betona vikten av att skolan försäkrar sig om att elevernas studievägar planeras i så god tid att det är möjligt för skolläringen att organisera utbildningen och schemaläggningen för elevernas bästa. I detta arbete är de individuella stu-

dieplanerna ett viktigt verktyg. Det är också viktigt att eleverna tidigt får tydlig information om vilka studievägar som är möjliga.

Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång**Bedömning:**

Skolinspektionens bedömning är att skolan måste försäkra sig om att erbjuda modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Författningsstöd:

5 kap. 7–13 §§ gymnasieförordningen

Motivering:

Tillsynen visar att Örnköldsviks gymnasium inte erbjuder modersmålsundervisning till elever som har rätt till det i den utsträckning som författningarna kräver. Detta är ett område som också uppmärksammas i kommunen och där det finns långtgående planer på åtgärder för att få bättre och tydligare rutiner. Skolinspektionen vill betona vikten av att skolan fortsätter sina ansträngningar att hitta rutiner och system för att kunna erbjuda modersmålsundervisning i enlighet med författningarnas krav.

Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång**Bedömning:**

Skolinspektionens bedömning är att skolan och kommunen måste se över utbud och utformning av de lokala kurserna och försäkra sig om att de uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

1 kap. 5 § och 2 kap. 14 § gymnasieförordningen

Motivering:

Örnköldsviks gymnasium erbjuder ett antal lokala kurser inom bland annat idrott och hälsa, engelska och svenska. För flera av kurserna finns en nationell motsvarighet. Exempelvis gäller det de lokala kurserna Speech, Kreativt skrivande, Nordisk mytologi samt de olika idrottskurserna. Det finns flera exempel på lokala kurser som har ett innehåll som inte fördjupar eller breddar kunskapsområdet, vilket är krav som förordningen ställer på lokala kurser.

Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång**Bedömning:**

Örnsköldsviks gymnasium måste försäkra sig om att de kurser som enligt författningarna ska erbjudas inom respektive program inom utrymmet för valbara kurser och individuella val också anordnas för eleverna. Skolan måste också vara tydlig i sin information till eleverna om vilka valmöjligheter som finns inom respektive program.

Författningsstöd:

5 kap. 1 och 19 §§ gymnasieförordningen samt SKOLFS 2008:70

Motivering:

Vid Örnsköldsviks gymnasium råder delade meningar om huruvida elever på de olika programmen får reella möjligheter att välja och genomföra de meritgivande kurser som enligt författningarna ska erbjudas elever på respektive program. Skolledningen hävdar att skolan erbjuder alla sådana garanterat valbara kurser.

De eventuella problem som kan uppstå är, enligt skolledningen om elevens önskade kurser är förlagda till samma schemaposition inom det individuella valet. Schemakrockar kan uppstå när elever ibland önskar läsa två eller flera meritgivande kurser. Exempelvis kan det handla om en elev på teknikprogrammet som önskar läsa moderna språk på högre nivå **och** även den för teknikprogrammet garanterat valbara kursen Fysik B, eller när någon elev väljer att läsa dels Engelska C som är garanterad valbar kurs för teknikprogrammet men också väljer att läsa Biologi B, en kurs som behövs för att vara behörig att söka till exempelvis läkarutbildningen. Den räknas dock inte som garanterat valbar för teknikprogrammet enligt författningarna. Enligt skolledningen har detta drabbat enstaka elever och man har i möjligaste mån försökt hitta lösningar för att tillmötesgå elevernas önskemål.

Enligt andra intervjuade i personalen är sådana schemakrockar vanliga och det är inte alltid man hittar lösningar som är acceptabla för den enskilda eleven. Än besvärligare blir situationen för elever som också vill nyttja sitt individuella val eller utrymmet inom valbara kurser för att skaffa sig de kurser som krävs för särskild behörighet till olika högskoleutbildningar. De lösningar som skolan erbjuder innebär, enligt de intervjuade, att eleverna förväntas läsa in kurserna på egen hand eller med handledning under korta pass – något som de anser inte kan motsvara undervisning i kurserna.

Elevernas önskemål om att läsa så många meritgivande kurser som möjligt leder också till att en stor andel av eleverna vid Örnsköldsviks gymnasium studerar på ett utökat program. Särskilt vanligt är detta på de yrkesförberedande programmen, där det inte är ovanligt att vissa elever har slutbetyg omfattande mer än 3000 poäng. Anledningen till detta är i många fall att utrymmet för individuella val används för ytterligare karaktärsämneskurser som inte i normalfallet är planerade att ingå i respektive program.

På exempelvis byggprogrammet kan hela eller delar av sådana kurser läsas in under den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen (APU) och för elever på andra yrkesförberedande program kan eleverna nyttja för dem lektionsfri tid i sina respektive verkstäder för att genomgå kurser med praktiskt innehåll. Det kan ske när andra grupper finns i verkstaden under ledning av en undervisande lärare. På så vis kan eleven tillgodoräkna sig många fler kurser. Om eleven dessutom vill läsa ytterligare meritgivande kurser måste det bli inom ett utökat program och effekten för skolan blir en osedvanligt hög andel elever med utökat program på just yrkesförberedande program.

Skolinspektionen vill i sammanhanget påminna om det som gymnasieförordningen säger om utökat program; nämligen att det är rektor som beslutar om utökning om eleven kan antas kunna tillgodogöra sig undervisningen på ett tillfredsställande sätt såväl på det fullständiga programmet som på den eller de frivilliga kurserna. Det är således eleven som ansöker om utökat program och rektorn som beslutar.

Skolinspektionen har tagit del av poängplaner för några av de yrkesförberedande programmen, där skolan föreslår vissa karaktärsämneskurser inom utrymmet för individuella val. Av dessa framgår det inte tydligt att de 300 poäng som är avsatta för individuella val är avsedda för att vara just elevens val av kurser bland alla de kurser som erbjuds i kommunens gymnasieskola. Där framgår inte heller vilka kurser som ska vara garanterat valbara för respektive program och kan ge meritpoäng vid ansökan till högre studier.

Från och med höstterminen 2010 gäller nya tillträdesregler för antagning till högskolestudier. Sökande till högskolan kan tillgodoräkna sig meritpoäng för vissa kurser som de läst i gymnasieskolan. De kurser som kan ge meritpoäng är dels språkkurser, dels kurser på högre nivå i matematik och engelska. Dessutom kan kurser för bredd och fördjupning inom olika områden ge både särskild behörighet och meritpoäng beroende på vilken högskoleutbildning eleven söker. Som mest kan kurserna höja elevens meritvärde med 2,5 poäng. För att eleverna på lika villkor ska kunna konkurrera om utbildningsplatser på attraktiva högskoleutbildningar är det givetvis av största vikt för dem att ha reella möjligheter att välja kurser som kan ge dem meritpoäng. De meritgivande kurserna ska också kunna erbjudas inom ramen för fullständigt program, 2 500 poäng.

Det framstår som oerhört viktigt att skolan först och främst säkerställer att de garanterat valbara kurserna erbjuds och anordnas på ett sådant sätt att det är möjligt för eleverna att genomföra dem. Det är också av yttersta vikt att skolan är tydlig i sin information till eleverna om vilka kurser och kombinationer som är möjliga att läsa inom respektive program. Skolan måste ge elever möjlighet att planera sin utbildning i ett tidigt skede för att de i så stor utsträckning som möjligt ska få plats med de kurser som är nödvändiga för framtida yrkesliv och studier.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Skolinspektionens bedömning är att rektor måste ta ett tydligare ansvar för att elevers eventuella behov av särskilt stöd utreds.

Författningsstöd:

8 kap. 1 a § gymnasieförordningen

Motivering:

På Örnsköldsviks gymnasium finns en arbetsgång avseende arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Enligt arbetsgången aktualiseras behov av stöd genom elevens samtal med mentor, i utvecklingssamtal eller i klasskonferensen. Åtgärdsprogram upprättas och delges de berörda lärarna och uppföljning sker regelbundet. Även i elevvårdskonferensen kan eleven få ta del av vilken hjälp som kan erbjudas. Specialpedagog och speciallärare finns att tillgå och elever med läs- och skrivsvårigheter får exempelvis också möjlighet att göra prov muntligt. Mestadels ges stödet av undervisande lärare i respektive kurs, men är då också, enligt de intervjuade eleverna beroende av vilken lärare man har. Vissa lärare finns alltid tillgängliga för hjälp och stöd, medan andra inte har tid att vara så tillgängliga.

Den övervägande bilden vid tillsynen är att skolan och rektorerna visar ett stort engagemang för att möta elevers behov av stöd. I intervjuerna framkommer dock att stödet ofta sätts in i form av extra lektioner när elevernas misslyckande i form av icke godkända kurser är ett faktum. Det gäller exempelvis i matematik och engelska. Av skolans beskrivning av sin arbetsgång framgår inte heller vilken roll rektor tar i arbetet med särskilt stöd. Rektorerna menar att lärarna har poängansvar och inte ansvar utifrån tid, vilket innebär att lärarna måste hitta undervisningsformer som gör att undervisningen anpassas till varje elevs särskilda behov.

Den organisation som skolan har i arbetet med stöd och särskilt stöd medför att det blir otydligt var i processen som ansvarig rektor tar erforderliga beslut om att initiera utredning och vid behov se till att åtgärdsprogram utarbetas. Skolinspektionens uppfattning är att Örnsköldsviks gymnasium arbetar flexibelt för att möta elevers behov av stöd och försöker hitta rutiner för att undvika att elever "hamnar mellan stolarna". Rutinerna riskerar dock att bidra till en otydlighet i ansvarsfördelningen mellan rektorer, mentorer, elevhälsopersonal och undervisande lärare. Rektors ansvar för att se till att eventuella stödbehov utreds och att åtgärdsprogram vid behov utarbetas måste förtydligas.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Skolinspektionens bedömning är att rektor måste ta ansvar för att åtgärdsprogram i enlighet med författningarnas krav utarbetas för de elever som efter utredning bedöms vara i behov av särskilt stöd.

Författningsstöd:

8 kap. 1 a § gymnasieförordningen

Motivering:

Åtgärdsprogram upprättas av mentor eller specialpedagog. Som nämnts ovan är det oklart i vilket skede rektor kommer in i processen. Enligt gymnasieförordningen är det rektorn som ska se till att åtgärdsprogram upprättas om det efter en rektorsinitierad utredning framkommer att en elev har behov av särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammen ska det framgå vilka behov eleven har, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av finns exempel på sådana som uppfyller de kraven, men också exempel på sådana där kvaliteten bör förbättras. Det är rektors ansvar att se till att åtgärdsprogrammen svarar mot kraven som ställs i författningarna.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Skolinspektionens bedömning är att skolan måste se till att elever som behöver det får studiehandledning på sitt modersmål.

Författningsstöd:

8 kap 5 § gymnasieförordningen

Motivering:

Tillsynen visar att Örnköldsviks gymnasium inte erbjuder modersmålsundervisning eller studiehandledning på modersmålet till elever som har rätt till det. Detta är ett område som också uppmärksammats i kommunen och där det finns långtgående planer på åtgärder för att få bättre och tydligare rutiner. Skolinspektionen vill betona vikten av att skolan fortsätter sina ansträngningar att hitta rutiner och system för att kunna erbjuda både modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet i enlighet med författningarnas krav.

Tillsynsprotokoll för Örnsköldsviks gymnasiesärskola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och tillgång

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att gymnasiesärskolan måste säkerställa att alla elever når målen för utbildningen.

Författningsstöd:

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna

Motivering:

I gymnasiesärskolan finns inte någon samlad dokumenterad redovisning av elevernas kunskapsresultat relaterat till kursplanernas och programmens mål. De resultat som redovisas är endast att de allra flesta elever föregående läsår uppnådde målen. Enligt rektorn och lärarna når de allra flesta elever de krav som gäller för godkänt i de kurser som eleven deltagit i, men en sammanställning av resultaten för varje program saknas. Skolinspektionen vill framhålla att arbetet med skolövergripande sammanställningar och analyser av resultat är en förutsättning för att bedömningar ska kunna göras om verksamheten är utformad på ett sätt som ger eleverna förutsättningar att nå de nationella målen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att lärarna måste förbättra arbetet med att följa upp, utvärdera och synliggöra elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen och ämnesområden utifrån läroplanen, kursplanerna och programmålen.

Författningsstöd:

Lpf 94, 2.5 Bedömning och betyg, Riktlinjer

Motivering:

I gymnasiesärskolan genomförs utvecklingssamtal en gång per termin. Lärarna på de individuella programmen utarbetar individuella utvecklingsplaner för varje elev i samband med utvecklingssamtalet. På de nationella programmen ger lärarna muntlig

information om elevens studiegång varje läsår, en skriftlig information ges då kurser avslutas.

Skolinspektionen vill påtala att om undervisning ska anpassas till varje enskild elev krävs en ingående bedömning av elevens alla förutsättningar och behov. Utifrån utvecklingssamtalet utformas för de nationella och specialutformade programmen elevens individuella studieplan och för de individuella programmen elevens individuella undervisningsplan, som i sin tur ligger till grund för lärarlagets val av stoff, arbetssätt och material. Utvärdering sker i samverkan med eleven och föräldrarna om eleven är omyndig. Utvärdering bör ske ofta och regelbundet för att ge svar på om utvecklingen sker på det sätt som förväntas.

Bedömningsområde: Lärares bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att lärarna vid bedömning och betygssättning i högre grad måste utgå från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Författningsstöd:

Lpf 94, 2.5 Bedömning och betyg, Riktlinjer, Kursplanerna (betygskriterier) för gymnasiesärskolans nationella och specialutformade program (GySär 2002:01).

Motivering:

Gymnasiesärskolans lärare har ingått i de bedömnings- och betygssättningsdiskussioner som genomförts i Örnköldsviks kommun. De har använt ett material från Skolverket, Kunskapsbedömning i särskola, som utgjort ett stöd och ett diskussionsunderlag i fråga om hur bedömning och betygssättning ska genomföras. Vid intervjuer framkommer att alla elever som inte har hög frånvaro får betyget Godkänt. Skolinspektionen vill betona att även om inte betygsbeteckning Icke godkänt kan sättas i gymnasiesärskolan så ska inte elever med hög närvaro per automatik få betyget Godkänt. Betyget uttrycker i vad mån den enskilde eleven har uppnått de kunskapsmål som uttrycks i kursplanen för respektive kurs och som definieras i betygskriterier. Läraren ska vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn måste ta ett större ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat. Gymnasiesärskolans kvalitetsredovisning måste utvecklas så att den även omfattar gymnasiesärskolans kunskapsuppdag.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen, Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Den enskilda skolans utveckling, 2.6 Rektors ansvar samt 1–3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Motivering:

Vid intervjuer framkommer att rektorn bedriver ett utvecklingsarbete som aktualiserar kunskapsmålen och kunskapsbedömningen inom gymnasiesärskolan. Det saknas dock en samlad dokumenterad redovisning av gymnasiesärskoleelevernas kunskapsresultat relaterat till läroplanens, kursplanernas och programmens mål. Rektorn efterfrågar inte kontinuerligt elevernas kunskaps- eller värdegrundsresultat. De resultat som efterfrågas är elevernas slutbetyg. Skolinspektionen vill betona att kunskapsuppdraget behöver synliggöras ytterligare och att uppföljning av elevernas kunskaper på grupp- och skolnivå behöver dokumenteras och systematiseras för att bedömningar ska kunna göras om verksamheten är utformad på ett sätt som ger eleverna förutsättningar att nå de nationella målen.

I kvalitetsredovisningen för gymnasiesärskolan redovisas delvis de nationella målen med stort fokus på sociala sammanhang, elevinflytande, att bli rustad för vuxenlivet och liknande. Hur gymnasiesärskolan har lyckats med kunskapsuppdraget eller vilka åtgärder som ska vidtas för att öka måluppfyllelsen framgår dock i mindre utsträckning. Gymnasiesärskolans kvalitetsredovisning ingår som en del i Parkskolans kvalitetsredovisning. Även i Parkskolans kvalitetsredovisning måste gymnasiesärskolans verksamhet synliggöras och utvärderas. För stöd i utformningen av kvalitetsredovisning se Skolverkets allmänna råd om kvalitetsredovisning (SKOLFS 2006:18).

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste säkerställa att gymnasieskolans plan mot kränkande behandling uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Motivering:

Enligt skollagen ska det upprättas en årlig plan mot kränkande behandling och enligt diskrimineringslagen ska det upprättas en likabehandlingsplan. Dessa planer kan slås samman till en.

Inom Örnsköldsviks gymnasieskola finns upprättat en likabehandlingsplan som omfattar all gymnasieverksamhet och som i många delar uppfyller författningarnas krav. Det är dock svårt att urskilja gymnasiesärskolans verksamhet i den generellt skrivna planen. Vidare saknas uppgifter om vilka insatser som ska påbörjas och genomföras under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning av verksamhetens behov. Det saknas också en beskrivning av hur det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Vidare framgår inte heller tydligt om planen utvärderas årligen. Vid intervjuer framkommer att planen är obekant för elever i gymnasiesärskolan. För stöd i arbetet se Skolverkets allmänna råd för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38).

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång****Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att gymnasiesärskolan behöver vidta åtgärder för att säkerställa att skolans lokala kurser uppfyller förordningens krav.

Författningsstöd:

2 kap. 1-3 §§ gymnasiesärskoleförordningen.

Motivering:

Vid gymnasiesärskolan ges ett antal lokala kurser. Skolinspektionen har tagit del av kursplanerna i några kurser. Skolinspektionen vill påtala att endast om elevernas och skolans behov av kurser inte kan tillgodoses genom de nationellt fastställda kursplanerna kan man lokalt fastställa egna lokala kurser. Det finns vid gymnasiesärskolan exempel på lokala kurser som Skolinspektionen dock bedömer rymms inom de nationella kursplanerna.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att gymnasiesärskolan måste utarbeta åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilt stöd.

Författningsstöd:

8 kap. 1a § gymnasiesärskoleförordningen.

Motivering:

Vid intervjuer framkommer att särskilt stöd ges till elever som har behov av det och att åtgärdsprogram i allmänhet endast oftast utformas då det gäller att komma tillrätta med ett icke önskvärt beteende hos en elev. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av är av skiftande kvalitet. Skolinspektionen vill betona att skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Om det framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Stöd för hur åtgärdsprogram kan upprättas finns i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2008:25).